

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії - **Шірінян Едвард Арамович**, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка, фізичний факультет та отримав диплом бакалавра за спеціальністю «Фізика»; у 2020 році закінчив Національний університет харчових технологій та отримав диплом магістра з відзнакою за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування», кваліфікація – магістр з фінансів, банківської справи та страхування. Навчається з 2020 року в аспірантурі денної форми навчання кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету Міністерства фінансів України, м. Ірпінь, з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування: склав всі екзамени, заліки, пройшов практичну педагогічну підготовку та склав успішно комплексний підсумковий іспит з фаху з оцінкою «відмінно» і отримав Академічну довідку № 16/24 від 06.05.2024 про виконання освітньо-наукової програми.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена на підставі рішення Вченої ради Державного податкового університету Міністерства фінансів України, м. Ірпінь, від 28.06.2024 № 18 (наказ від 04 липня 2024 року № 903), в складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Олени Іванівни Береславської, доктора економічних наук (08.00.08 – фінанси, грошовий обіг і кредит), професора, завідувачки кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету

Рецензентів –

Володимира Вікторовича Корнеєва, доктора економічних наук (08.04.01 – фінанси, грошовий обіг і кредит), декана факультету фінансів та цифрових технологій, професора кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету

Наталії Сергіївни Козій, кандидата економічних наук (08.00.08 – фінанси, грошовий обіг і кредит), заступника декана з навчально-організаційної роботи факультету фінансів та цифрових технологій, доценту кафедри фінансових ринків та технологій за

Офіційних опонентів –

сумісництвом, Державного податкового університету

Олега Миколайовича Колодізева, доктора економічних наук (08.00.08 – гроші, фінанси і кредит), професора, професора кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Артура Віталійовича Жаворонка, кандидата економічних наук (08.00.08 – фінанси, грошовий обіг і кредит), доцента кафедри фінансів і кредиту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,

на засіданні «28» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» **Шіріняну Едварду Арамовичу** на підставі публічного захисту дисертації «Розвиток ринку банківських послуг в Україні» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Дисертацію виконано на кафедрі фінансових ринків та технологій Державного податкового університету, м. Ірпінь.

Науковий керівник - Юлія Михайлівна Коваленко, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету. Тему дисертації «Розвиток ринку банківських послуг в Україні» (англійською «Development of the banking services market in Ukraine») було затверджено на засіданні вченої ради Університету державної фіскальної служби України 26.11.2020 р. (протокол №13).

Дисертація і документи, подані до разової спеціалізованої вченої ради, відповідають вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261; «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою, і є комплексним цілісним, завершеним науковим дослідженням, містить нові науково-обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні завдань з поглиблення теоретичних засад, розширення методичного інструментарію та розроблення практичних рекомендацій щодо розвитку ринку банківських послуг в Україні.

У дисертації здобувач переконливо обґрунтовує нагальність та важливість наукового опрацювання питання розвитку ринку банківських послуг, що є предметом його наукового дослідження, висвітлюючи зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу

з визначенням сутності наукових завдань. Зокрема, здобувач звертає увагу на наступне: ринок банківських послуг (РБП) розглядається з позицій частини ринку фінансових послуг як економічне середовище з купівлі та продажу банківських послуг. РБП України пережив кризу 2008-2009 років, суттєве реформування і скорочення кількості банків в 2014-2018 роках і подальше скорочення у 2022-2023 роках, спричинене воєнним станом і поступовим переходом до європейських норм і стандартів. Нині точаться дискусії стосовно оптимальної кількості банків, конкурентоспроможності, показників ефективності РБП в цілому і банківських установ, оскільки останні виконують важливу місію в суспільстві, забезпечують перерозподільні відносини, і можуть бути потужними інвесторами економіки та підвищувати добробут населення. Розв'язання зазначених актуальних проблем пов'язане з адекватним оцінюванням ефективності функціонування РБП, його динаміки і розвитку.

Вагомими результатами дисертаційного дослідження, що характеризуються високим рівнем наукової новизни, є такі: науково-методичний підхід щодо верифікації закону Гібрата у частині залежності зміни активів і доходів банку від його розміру для ринку банківських послуг України (с. 81-96); методичні засади оцінювання конкуренції на основі показника Герфіндаля-Гіршмана (с. 97-108); перелік, класифікація та критерії ключових показників ефективності функціонування ринку банківських послуг України (с. 128-142); теоретико-методичний підхід до визначення конкурентної позиції банку за рівнем охоплення ринку банківських послуг (с. 113-127); понятійно-категоріальний апарат фінансової науки у частині детермінування поняття «ринок банківських послуг» з позицій теорії відкритих систем і теорії поведінкової економіки (с. 13-29), визначення банківської екосистеми як складової фінансової (еко)системи і відкритого економічного середовища з надання банківських послуг і продуктів (с. 29-44); теоретичне обґрунтування і змістовне наповнення складу учасників ринку банківських послуг із включенням органів регулювання ринку з відповідними повноваженнями і банківськими операціями (с. 13-29); практичні рекомендації щодо післявоєнного відновлення і подальшого розвитку ринку банківських послуг (с. 61-80, с. 143-148).

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, загальним обсягом 8,0 друк. арк., з яких особисто автору належить 5,35 друк. арк., у тому числі: 7 статей у наукових фахових виданнях України (у т. ч. 2 одноосібні статті обсягом 2 друк. арк.) та 5 публікацій у збірниках тез доповідей науково-практичних конференцій. В опублікованих працях здобувача повністю відображено сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їх наукова новизна. Результати, що були опубліковані у співавторстві, використані у дисертаційній роботі лише в межах особистого внеску. Автором дотримано принципи та норми академічної доброчесності.

Публікації у наукових фахових виданнях України категорії Б

1. **Шірінян Е. А.** Конкурентна позиція банку на ринку банківських послуг України. *Світ Фінансів*. 2023. 4 (77). С. 95-107. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1653/1663> (1,0 д.а.)

2. **Шірінян Е. А.** Особливості розвитку ринку банківських послуг України: ефект розміру банку і закон Гібрата. *Бізнес-Інформ.* 2023, 12. С. 278–287. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-278-287> (1,0 д.а.)

3. **Шірінян Е.А.,** Коваленко Ю.М. Розвиток ринку банківських послуг України на сучасному етапі еволюції. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2023. 12. С.5-19. URL: <https://zenodo.org/records/10664106> (загальний обсяг 1,5 д.а., особисто автору належить 1 д.а.: *розрахунки показників ринку, що охоплює передвоєнний і воєнний періоди, визначення ступеню відкритості ринку і виявлення послаблення конкуренції між банками, встановлення надання банками переваги операціям з цінними паперами, виявлення нерівномірного розподілу мережі і терміналів банків, рекомендації щодо повоєнного відновлення*).

4. **Шірінян Е.А.,** Шірінян Л.В. Ринок банківських послуг з позицій сучасної науки і законодавства. *Облік і фінанси.* 2023, 2 (100). 111-121. URL [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2\(100\)-111-121](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2(100)-111-121) (загальний обсяг 1 д.а., особисто автору належить 0,6 д.а.: *критичний огляд праць і вітчизняного законодавства стосовно сутності поняття «ринок банківських послуг», систематизація складу учасників та інфраструктурних складових РБП, пропозиція визначення і нового розуміння поняття «ринок банківських послуг» з позицій синергетики, теорії відкритих систем і поведінкової економіки*).

5. **Шірінян Е.А.,** Шірінян А.С. Банківська екосистема: новий понятійний апарат банківської науки. *Облік і фінанси.* 2022, 2(96), С. 82-90. URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-2\(96\)-82-90](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-2(96)-82-90) (загальний обсяг 1 д.а., особисто автору належить 0,6 д.а.: *критичний огляд праць стосовно поняття «банківська система», формулювання поняття «банківська екосистема» як складової фінансової екосистеми з сукупністю учасників, що формують фінансові потоки, де спільна діяльність може приводити до синергетичних ефектів та непередбаченої поведінки*).

6. **Шірінян А. С., Шірінян Е. А.** Детермінанти ефективності функціонування ринку банківських послуг для держави. *Ефективна економіка.* 2020. №7. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.9> (загальний обсяг 1 д.а., особисто автору належить 0,5 д.а.: *обґрунтування і вибір детермінант, що визначають розвиток РБП, розробка критеріїв ключових показників ефективності функціонування РБП України, розрахунки і рекомендації щодо підвищення ефективності РБП України*).

Наукові праці апробаційного характеру

7. **Шірінян Е.** Ринок банківських послуг: нове розуміння і сучасні аспекти регулювання. *Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Ірпінь, 25–26 березня 2021 р.). Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2021. 322 с. С. 205. ISBN 978-966-337-629-5. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45130/1/7071_IR.pdf (0,1 д.а.).

8. **Shirinian E.** Market of banking services: a new conceptual tool of banking science. *Фінанси, економіка, право vs війна: збірник тез Міжнародного конгресу* (м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р.). Ірпінь: Державний податковий університет, 2022.

930с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний депозитарій. С. 697-699. URL: <https://www.nusta.edu.ua/2022/04/27/u-podatkovomu-vidbuvsya-mizhnarodnyj-kongres-finansy-ekonomika-pravo-vs-vijna/> (0,1 д.а.).

9. **Шірінян Е.** Банківська екосистема з позицій теорії відкритих систем. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали 5-ої Міжнародної науково-практичної конференції* (Чернівці, 27 квітня 2023 р.). Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023. 496 с. С.330-331. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7313?show=full> (0,1 д.а.).

10. **Шірінян Е.** Фінансова безпека банківської системи. *Науково-практична конференція аспірантів та докторантів «Забезпечення резилієнтності економіки України в умовах військової агресії та повоєнного відновлення»* 12 грудня 2023 року. м. Київ. ДННУ «Академія фінансового управління». URL: <https://dpu.edu.ua/zahalna-informatsiia-pro-radu-molodykh-vchenykh?view=article&id=3894:naukovo-praktychna-konferentsiia-aspirantiv-ta-doktorantiv-zabezpechennya-rezylivntnosti-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyskovoyi-ahresiyi-ta-povoyennoho-vidnovlennya&catid=213> (0,1 д.а.).

11. **Шірінян Е. А., Шірінян Л. В.** Наукова парадигма ринку банківських послуг. *Збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів, молодих вчених і провідних фахівців.* (Київ, 16 квітня 2024 р.). Дніпро: Середняк Т. К., 2024, 376с. С.270-271. URL: https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/kneu_konf/fjmgjurjg8euf0ue09guiegege/ (загальний обсяг 0,1 д.а., особисто автору належить 0,05 д.а.: окреслено проблему, розкрито сутність удосконалення дефініції ринку банківських послуг).

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

12. Лисенок О. В., Шірінян Л. В., **Шірінян Е. А.** Оцінка економічної ефективності операцій банку з цінними паперами (на прикладі АТ «Ощадбанк»). *Фінанси України.* 2021. 4. С. 48-64. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f6fe53f4-55af-41ce-9613-57de61f524a3/content> (загальний обсяг 1,2 д.а., особисто автору належить 0,3 д.а.: систематизація даних, розрахунки матриці відповідності фактичних і нормативних співвідношень між темпами росту показників ефективності операцій АТ «Ощадбанк» з цінними паперами, підготовка графічних матеріалів і публікації). Результати роботи стосуються мікроекономічного аналізу стану банку, не виведено в наукову новизну і є доповняльними.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Офіційний опонент - доктор економічних наук, професор **Колодізев Олег Миколайович**, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (м. Харків), надав позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру:

1. У розділі 1 дисертації визначено детермінанти розвитку ринку банківських послуг, серед яких наведено показник Міністерства розвитку

економіки, торгівлі та сільського господарства (Мінекономіки), що визначає рівень безпеки банківської системи – частка кредитування банками реального сектору економіки на рівні понад 30% від ВВП (формули 1.4-1.5 на с. 49). Водночас в розділі 3 автором розроблено власну систему ключових показників ефективності функціонування ринку банківських послуг України на основі макроекономічних показників, де пропонується подібний показник – показник проникнення за інвестиціями банків (формули 3.21-3.22 на с. 137- 139) з критерієм на рівні понад 35% ВВП. Як бачимо, критерій дещо змінено. Відтак, умову забезпечення ефективності функціонування ринку банківських послуг (пункт 3 новизни) автором посилено, що, на нашу думку, є дискусійним.

2. У дисертації, в частині визначення конкурентної позиції банку і ринкової частки суб'єкту ринку, пропонується інтегральний показник конкурентної позиції банку (пункт 4 новизни) як середнє геометричне значень окремих індексів за формулою (3.9) на с. 125. Автором не показано переваги та недоліки такого методу порівняно з іншими можливими методами. Приміром, на нашу думку, можна було обрати метод середньо арифметичного обчислення.

3. Дискусійним вважаю пункт 8) новизни стосовно практичної рекомендації післявоєнного відновлення і подальшого розвитку РБП на основі продажу половини державних банків з попереднім розділенням (реорганізацією) Приватбанку на 3 середніх за розмірами для розв'язання проблеми високої концентрації банківських послуг (моделі покращення ефективності на с. 143-147). Гадаються недоцільними відповідні організаційні кроки та операційні витрати з боку держави на таку реорганізацію, особливо у післявоєнний період.

4. На нашу думку, дещо громіздким є пункт б) новизни стосовно понятійно-категоріального апарату фінансової науки у частині детермінування поняття «банківська екосистема» (с. 45 дисертації), що ускладнює його сприйняття. На нашу думку, доцільно було б спростити авторське подання.

Офіційний опонент - кандидат економічних наук, доцент **Жаворонок Артур Віталійович**, доцент кафедри фінансів і кредиту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці), надав позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру:

Поділяючи загалом позицію автора щодо висновків та пропозицій, які зроблено в дисертації, варто зазначити певні дискусійні моменти та висловити окремі зауваження:

1. У пункті 1.1 дисертації автор проводить критичний огляд фахової літератури і чинного законодавства в банківській сфері і виявляє протиріччя складу учасників ринку банківських послуг (стор. 17-24). Справедливо аргументується той факт, що НБУ також надає окремі банківські послуги, оскільки «здійснює операції в системі електронних платежів та у сфері розрахунково-касового обслуговування організацій та банків – відкриття, обслуговування та закриття кореспондентських рахунків, продає депозитні сертифікати, здійснює операції з державними цінними паперами, пропонує облікові ставки, здійснює кредитування банків через рефінансування» (стор. 19-20). Загалом погоджуючись з висновком щодо необхідності зміни складу

учасників ринку банківських послуг (рис. 1.1 на стор. 24), вважаю сумнівною ідею включення до таких учасників також інших регуляторів.

2. У пункті 3.2 дисертації автор пропонує актуальну розробку – систему ключових показників ефективності та визначає критерії високої ефективності банків (стор. 128-148) на основі 7 показників. Автор наводить порівняння з ринками банківських послуг інших країн лише за окремими показниками. На мою думку, така пропозиція була б більш аргументованою, якби автор провів повне комплексне порівняння вітчизняного ринку банківських послуг з іноземними за всіма запропонованими показниками зазначеної системи ключових показників ефективності.

3. У розділі 3 дисертації автор пропонує шляхи підвищення ефективності функціонування і подальшого розвитку ринку банківських послуг. Безпосередньо, в пункті 3.3 показано, як саме у результаті реалізації наведених пропозицій ефективність функціонування ринку банківських послуг України буде покращено (таблиця 3.12 на стор. 148). Результати авторських розрахунків свідчать, що, на відміну від інших показників, показник інвестицій банків при цьому залишиться без змін. Виникає питання, що необхідно зробити, щоб цей показник, як один з важливих КПЕ, також покращився?

Рецензент – доктор економічних наук, професор **Корнєєв Володимир Вікторович**, декан факультету фінансів та цифрових технологій, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету (м. Ірпінь), надав позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру:

Відзначаючи важливість наукового доробку і нових результатів Едварда Шіріняна, обґрунтованість наукових висновків, відмітимо деякі положення, що потребують уточнення або можуть слугувати підґрунтям для дискусій.

1. У розділі 1.1 у контексті формування наукової парадигми РБП автором зроблено висновок про те, що «учасниками РБП можна було б вважати саморегульовані професійні об'єднання банків (професійні спілки) та громадські спілки споживачів банківських послуг, оскільки останні є неприбутковими і не пропонують банківських послуг». Тобто, серед учасників РБП виділяються такі професійні об'єднання. Дещо специфічна ситуація склалася навколо саморегульованих об'єднань клієнтів. В дисертації наведено приклад Всеукраїнської громадської організації «Асоціація захисту прав споживачів банківських та страхових послуг». Не зважаючи на те, що у законодавстві вони згадуються, проте, по факту, жодне з них не функціонує і діяльність таких об'єднань клієнтів є непомітною.

2. У розділі 1.1 автор також включає Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) до складу учасників РБП поряд з НБУ, оскільки ФГВФО може управляти активами неплатоспроможних банків і забезпечувати повернення коштів фізичних осіб. Гарантування вкладів є актуальним питанням сьогодення. Однак, як показує досвід, ФГВФО не є ідеальним механізмом гарантій. Прикладом може слугувати гарантування вкладів недержавних пенсійних фондів, вкладів клієнтів страхування життя, що не забезпечується державними гарантіями. Тому, на наш погляд, питання тут значно складніше і діяльність

ФГВФО доцільно було б розглянути більш детально для розв'язання проблем, що існують на РБП в Україні.

3. У розділі 2.3 деталізовано вплив кількості банків на конкуренцію і ефективність діяльності банків в Україні. Шляхом висунування та доведення ряду гіпотез автор сформулював висновок про тісний кореляційний зв'язок між кількістю банків та показником Херфіндаля-Хіршмана та, як результат, доцільність функціонування на ринку України значної кількості банків. Варто зауважити, що при цьому автором не в повній мірі враховано специфіку вітчизняного РБП, а саме наявність псевдобанків, що не дозволяє віднести РБП до категорії розвинених ринків. Вважаю, що врахування зазначених особливостей за допомогою багатофакторного аналізу слугувало б більш аргументованою підставою для сформульованих висновків.

4. В розділі 3.3 та висновках автор пропонує важливі практичні кроки для підвищення ефективності і подальшого розвитку РБП і, водночас, не конкретизує чітко роль та відповідні кроки НБУ як основного регулятора у проведенні державної політики та інновацій в частині посилення ефективності РБП і його подальшого розвитку. На мою думку, доречно було б більше приділити уваги цьому питанню з позицій практичної реалізації державної програми післявоєнного відновлення і ролі НБУ.

Рецензент – кандидат економічних наук, доцент **Козій Наталія Сергіївна**, заступник декана з навчально-організаційної роботи факультету фінансів та цифрових технологій, доцент кафедри фінансових ринків та технологій за сумісництвом, Державного податкового університету (м. Ірпінь), надала позитивний відгук із зауваженнями дискусійного та рекомендаційного характеру:

Оцінюючи позитивно дисертаційну роботу в цілому і відзначаючи оригінальний авторський підхід до вирішення досліджуваної проблематики, слід відмітити важливі дискусійні моменти та висловити окремі зауваження:

1. У розділі 1.3 (таблиця 1.3), де окреслено європейський і американський досвід та критерії оцінювання величини показника конкуренції, Херфіндаля-Хіршмана, автором зазначається, що українське законодавство не визначає 7 критеріїв для такого показника. Виникає питання: чому автор вважає показник Херфіндаля-Хіршмана важливим фактором і використовує його в якості ключового показника ефективності ринку банківських послуг в розділах 1.3 та 3.2 дисертації?

2. У розділі 2.3 дисертації наведено цікаві результати – різні за природою шоки, – і графічно зображено та визначено шоки облікової ставки Національного банку України (рис. 2.9) та часову динаміку ВВП України (рис. 2.10). На мою думку, доцільно було б винести ці результати (стор.99-104) в пункт наукової новизни, оскільки (як сам автор визначає у висновках на стор.112), вони показують, що «в останнє десятиліття РБП знаходиться під впливом різних за природою шоків». По-друге, доцільно було б визначити додатково, для поглибленого аналізу і аргументації, зв'язок між обліковою ставкою та ВВП за допомогою регресійного аналізу.

3. У розділі 3.1 автор пропонує методику ринкового позиціонування банку за послугами і використовує не лише зовнішні або змішані фактори охоплення ринку банківських послуг, а й внутрішні фактори, до яких відносить прибуток і адміністративні витрати, працюючі кредити (таблиця 3.1). На мою думку, використання внутрішніх не ринкових показників може бути дискусійним для наведеної нової методики, адже автор свідомо відмовляється розглядати рейтинг банків за фінансовими показниками і акцентує увагу саме на ринковому охопленні послугами.

4. У розділі 3 автором подано рекомендації щодо подальшого післявоєнного розвитку ринку банківських послуг і запропоновано підвищення ефективності ринку за рахунок збільшення ставки податку на прибуток банків від 18% до 21%. Такий висновок підтверджується регуляторними діями влади в умовах воєнного стану і дефіциту бюджету: у 2024 році ставку податку на прибуток підвищено із 18% до 25%. Водночас, було б доречно провести оцінку перспектив регулювання ринку банківських послуг в умовах інтеграції до ЄС в післявоєнний час.

Голова разової спеціалізованої вченої ради – доктор економічних наук, професор **Береславська Олена Іванівна**, завідувачка кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету (м. Ірпінь), без зауважень.

Науковий керівник - **Коваленко Юлія Михайлівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» ніхто членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Шіріяну Едварду Арамовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Олена БЕРЕСЛАВСЬКА

